

Бурят-Монголой ҮНЭН

ВКП(б)-гэй ОБЛАСТНОЙ БА ГОРОДСКОЙ КОМИТЕДУУДЭЙ, БУРЯТ-МОНГОЛОЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЕЙ ОРГАН.

№ 247 (6176)

ДЕКАБРИЙН

10

ВОСКРЕСЕНЬЕ

1950 он

Өв 20 мүнгэн.

1950 ООЙ ДЕКАБРИЙН 17 ажалшадай депутатуудай нютагай Соведаудтэ нунгаха нунгалтануудай үдэр. Нунгалтануудта бултадаа хабаадаа!

Москва городой Сталинска район

Профсоюзна органуудай тоосоо ба нунгалтануудые эмхитэйгээр үнгэргэе

Декабриин 1-нээ бүхы орон дотор, тэрэ тоодо манай республикада, профсоюзна органуудай тоосоотунгуулин суглаанууд эхилээ. Профсоюзай органуудай тоосоо ба нунгалта хадаа профессиональна союзуудай ажабайдалда тон ехэ соботы болоно. Профсоюзуд хүдэлмэришэн ангийн эгээл нийтын организаци мүн. Тэрэ хадаа хүдэлмэришэн олонийте хүдэлмэришэн ангийн авангардтай — партияг холбоно. Советскэ профсоюзуд болбол коммунизмын бодото хүргүүлн мүн. Тэдээр манай орондо коммунизм байгуулаха хэрэгтэ эдэбхитэйгээр хабаадалса.

организациин фабком (түрүүлэшинж нүхэр Безузов) коллективтэ, инженер Ковалевский методээр түрүү дүй дүршэл дэлгэрүүлжэ ябалды республика дотороо түрүүлжэ эмхидхээ.

Гэхэ зуура, республикын профсоюзна организацинуудай ажал-ябуулгада горьтой дутуунууд бии. Социалистическэ мүрысөөе хүтэлбэрлгэдэ ёно тэдгээр хандалаг, ажалай түрүү методуудые дэлгэрүүлхын ба нэбтэрүүлхын түлөө шууд тэмсэл ябуулаггүй ушарнууд үшөө үзэгдэнэ. Профсоюзудай культурна олон эмхи зургаанууд хүдэлмэришэд ба алба хаашадай улам уржага байгаа культурна эрилтые нулаар хангана. Шиндхэбэринууд дүүргэлтнүүдые шалгалта бодото найнаар табигданугүй. Эдэбхитэд профсоюзна хүдэлмэришэд нулаар хабаадуулагдана.

Профсоюзна хүдэлмэрин бүхы халбаринуудай дутуу дундануудые большевистскэер элрүүлжэ, шүүмжэлэл ба өөрыгөө шүүмжэлэл ниур сахингүйгээр дэлгэрүүлжэ гэшээ тоосоотунгуулин суглаануудай шуухалын шуухала зорилго болоно. Тоосоот элдхэл хадаа өөрынгөө удаа ба шэглэлээр шүүмжэлэл, өөрыгөө шүүмжэлэе бүхы хэмжээгээр дэлгэрүүлжэ, профсоюзна хүдэлмэрин хайн дүй дүршэе согсолхо, профсоюзна организациин урда байн зорилгоонуудые гүнзэггээр ба нахорроо тодорхойлох ябадалда тулалхаар зохёогдохон байха ушартай. Большевистскэ шүүмжэлэл ба өөрыгөө шүүмжэлэл хадаа суглаанууд дээрэ союзуай гэшүүдэй эдэбхитэ үргэхэ, дутуунуудые түргэн зайлуулха зам хараалтадаа тулалха байна.

Нунгалтанууд хадаа профсоюзна организацинуудай ба олонийтын хоорондох холбоо барисае саашадан бэхжүүлжэ, тэдэй бүхы ажал-ябуулгы хайжаруула байна. Энээнэй тулада профсоюзна комитетууд тоосоотунгуулин суглаануудые хайнаар бэлдхэлжэ, энэ шуухала хэрэгтэ профсоюзай гэшүүдые эдэбхитэйгээр хабаадуула ёһотой.

Мүнөө республикын аймагуудай ба городуудай профсоюзна организацинуудта тоосоотунгуулин суглаанууд шүүмжэлэл ба өөрыгөө шүүмжэлэлэй түг дотор үнгэргэ байна. Эрхим эдэбхитэд профсоюзна хүдэлмэришэ тушаалуудта дэбжүүлэгдэнэ. Гэхэ зуура, зарим организацинуудта тоосоотунгуулин суглаанууд бэлдхэлжүүлгөөр, шүүмжэлэл багатайгаар, идэйн доодо хэмжээндэ үнгэргэгдэнэ. Профсоюзна демократинэ эдэхэ ушарнууд гарана. Тоосоот элдхэлэй шүүмжэлэл ба өөрыгөө шүүмжэлэл багатайгаар хэгдэн дээрэнэ Железнодорожно промкомбинатай профорганизациин суглаан дээрэ оройдоо б хүн үгэ хэлээ.

Бурпрофсовет ба союзуудай обкомууд тоосоотунгуулин суглаануудые оперативнаар хүтэлбэрлжэ, алдуу дутуунуудые түргэн зайлуулхадан профсоюзна организацинуудта бүхы хэмжээгээр тулалха уялгатай. Мүн шэнээр нунгалтанууд кадрнуудта түрүүшын үдэрлүүднээ тулалха шуухала.

Нунгалтануудта эшээтэй хайнаар бэлдхэлжэ, тоосоотунгуулин суглаануудые идэйн үндэр хэмжээндэ үнгэргэлгэ — профсоюзна бүхы хүдэлмэрин шэнэ дэбжэлтые хангаха байна.

Профсоюзна органуудай тоосоо ба нунгалтанууд ажалшадай политическэ ба ажалай дэбжэлтын орон байдлада үнгэргэ байна. Большевистскэ партиин хүтэлбэрээр советскэ арал дайнай който тээхи табанжэлэй түсэбэй гол зорилгоонууд дүүргэбэ. Республикын ажалшад та банжэлэй үе соо еха амжалтануудые туйлаа. Мүнөө нютагай Соведаудтэ нунгаха нунгуулин кампанийн үедэ ажалшадай эдэбхи угаа эхээр дээшлэбэ.

Манай Бурят-Монголой профсоюзна организацинууд тоосоотунгуулин суглаануудай арбадахи сээдын шиндхэбэринуудые бэлдүүлхын түлөө эршэмтэй тэмсэл ябуулаа. Республикын ажабайдалай политическэ ба ажалын бүхы халбаринуудта профсоюзна организацинуудай үүргэ энэ үе соо нилээд дээшлээ, ажалшадай лунда тэдэнэй нэрэ хүндэлэй улам ургаа. Партияна организацинуудай хүтэлбэрээр республикын профсоюзна организацинууд ажалшадые Эхэ орондоо, большевистскэ партия ба агуухэ Сталинда үнэсэхэ байхаар хүмүүжүүлнэ. Эдээр социалистическэ мүрысөө эмхидхэхэ хүдэлмэри, ажалай түрүү дүй дүршэе дэлгэрүүлнэ. Хүдэлмэришэд ба албахаагдай ажана тэнгилэн байдалай хэмжээ дээшлүүлжэ, тэдэнэй ажагуудай услове хайжаруула ба культурна эрилтнүүдые хангаха ябадалда профсоюзна организацинууд ахарал улам эхээр табигд болоо.

Бурмонкоопсоюзай автобазын профсоюзна организациин местком (түрүүлэгшн нүхэр Цыгалынский) коллективтэйгэн лунда социалистическэ мүрысөө хайнаар эмхидхэжэ, 1950 оной 9 харын турша соо ашаа шэрэхэ түсэбөө 135,2 процент, мүнгэ нөөсөлхэ түсэбөө 756 процент дүүргэхэ ябадал хангаба. Бурмонкоопсоюзай правления ба потребкооперациин хүдэлмэришэдэй союзай обкомой дамжуулгын Улаан тугые тус база жэлэй эхиннээ хойшо баржа ябана. Месткомын хүдэлмэришэдэй ба албахаагдай лундахи политико-хүмүүжүүлгын ба культурно-ийтын хүдэлмэри нилээд хайжаруулаа. Тус базада хайнаар түхэрэгдэн улаан булан бии. Тэндэ жэлэй эхиннээ базын хүдэлмэришэд болон албахаагдашадта уласкоордын, естествен-но-научна, үйлдбэрин темзүүнүүдээр 16 лекци ба элдхэл хэгдэнэ, 8 дахин кино харуулагдана байна. Коллективнэй 8 гэшүүд амаралтын байшануудта ба курортнуудта, 36 хүүгд пионерскэ лагерта амараа. Коллективтэ индивидуальна отордничество эмхидхэлэн байна.

Сэмбын фабрикын профсоюзна

АГИТАТОРАЙ БЛОК-НОТ

ВКП(б)-гэй Бурят-Монголой Обкомой пропаганда ба агитацион нютагай «Агитаторай блок-нодой» ээлжэтэ 22-дохи номер хэблэлнээ гарабэ.

Блок-нот соо «Кандидадуудай түлөө агитацие үргэнээр эмхидхэхэ» гэлэн түрүү бэшгэ, ВКП(б)-гэй Железнодорожно райкомой секретарь нүхэр Пановой — хүн-

ДЕКАБРИСТНУУДАЙ 400 ЗУРАГУУД

ЛЕНИНГРАД, декабриин 8. (ТАСС). Декабристуудай зураган 400 зурагууд литературан музейн фонддо хадагалагатай байна. СССР-эй наукануудай Академинин прод литературы институтта тэдэ зурагуудые наунаар шэнжэлэн бэшжэ дүүргэбэ. Карандашаар бэшжэн зурагуудай, акварельнүүдэй, гравюрануудай олонхиде декабристууд каторгада ба Сибиртэ сүүлгэдэ байхадга гүйсэхэдэн юм.

гуулин участогууд дээрхи агитационно хүдэлмэри гэлэн статья ба нийтэ-политическэ хүдэлмэрин хронико толилогодон байна.

Мүн тээдэ БМАССР-эй юстициин Министр нүхэр Мункоевой — «Сталинска Конституци — дэлхэй дээрэ агэн демократическа Конституци мүн» гэлэн статья толилогдоо.

Олохон зурагууде декабрист Н. А. Бестужев зураа. Тэдэ зурагуудай лунда — каторгада бг сүүлгэдэ сугтаа байн хүдэйдэй портретүүд бии байна.

Большевистскэ партияда, нүхэр И. В. Сталинда инаг дуратайн ба үнэн байдагай демонстраци

Столицын Сталинска районой 2 мянга шахуу ажалшад, декабриин 8-да, Союзуудай байшангай Колонно зал соо сугларба.

Щербаковой нэрэмжэтэ комбинатай цехын начальник инженер Л. С. Дороеваа этгэмжэтэ ниюруудай үмэнхөө суглаа нээбэ.

Советскэ Союзуай Гимн хүр жаханайгаар ханхинана.

Районой предприниматуудай алдарт хүнүүд, партияна, советскэ ба профсоюзна организацинуудай хүтэлбэрлэгшэд, советскэ интеллигенциин түлөөлэгшэд президиумдэ нунгалтада.

Нүхэр И. В. Сталин түрүүтэй ВКП(б)-гэй ЦК-гэй Политбюро хүндэтэ президиумдэ нунгалтада. Нэрмэе оваци боложо, бүгдээрэн хүл дээрэ бодобод. Колонно зал соо хүсэтэ «Ура» хашхаралдан боложо, эдэлэнэ. Большевистскэ партиин хүндэлэлдэ, депутата дүгээралдай кандидат нүхэр И. В. Сталинды хүндэлэлдэ баярай үгэнүүд хэлэгдэнэ.

Машина бүтээлгэн заводой модельщик В. С. Запавнова түрүүшын үгэ үгтөө.

—Манай хүн бүхэнэй зүрхэн мүнөө баяраар халима дүүрэн байна, — гэжэ нүхэр Запавнова хэлээ, — нунгалтын үдэр ойртоо. Коммунистууд ба партиянабэшэ хүнүүдэй сталинска эблэршгүй блогой кандидадуудта, манай аралд үнэн хүбүүд, басагата голосуудаа баяртайгаар үгэхэбди.

Районой ажалшад хадаа Эхэ ороной үнэн патриотуудые, эрхим хүнүүдые нютагай Соведаудэй депутатуудта кандидадууд болгон дэбжүүлээ. Дэлхэй дээрхи эгзэн демократическа конституци зохёолон нүхэр Сталинны өөһдлгөөр түрүүшын кандидат болгон дэбжүүлээбди. (Нэрмэе, үни удаан альгаташалга).

Советскэ аралай, бүхы прогрессив хүн түрэлтэйэй агуухэ вожды, багша, манай эсэгэ ба хани, түрэл инаг Иосиф Виссарионович Сталинда голосуудаа үгэхэ угаа ехэ зол нунгуулин Сталинска округой нунгалтад биднэртэ хүртээ. (Нэрмэе, удаан замхашаггүй альгаташалга).

Нунгуулин манай округоо депутатад баллотировагдаха зүб-

шөөлөө нүхэр Сталинай үгэнэинь бидэнине ехээр баясуулаа.

Сталин — эб найрамдалай, зол жаргалай, сүлөөтэ, жаргаланта ажабайдалай туг мүн.

Манай ажабайдал үдэрхөө үдэртэ улам хайхан, улам гоё боложо байна. Нүхэр Сталинай бүхы ажал-ябуулган манай арал тухай анхарал оролдолгоор нэбтэрэнхэй.

—Бүмбэрсэг дэлхэйн простой бүхы хүнүүд манай агуухэ вождин нэрэе тон инаг дуратайгаар дурдалаг юм, — гэжэ нүхэр Запавнова хэлэнэ, — нүхэр Сталин эб найрамдалай, демократин ба социализмын түгэс хүсэтэ, илагдашаггүй лагерине толгойлоно.

Нүхэр Сталингаа үдүү хүндэтэй ба ойро хүн гэжэ советскэ хүнүүдтэ байхагүй!

Хүндэтэ нүхэд! Ажалшадай депутатуудай нютагай Соведаудтэ нунгаха нунгалтануудай үдэр коммунистууд ба партиянабэшэ хүнүүдэй эблэршгүй сталинска блогой кандидадуудта, хүндэтэ нүхэр Сталинда голосуудаа үгэхэетнай уралаба. Нүхэр Сталинда голосуудаа үгэхэдөө, манай аралай зол жаргалай түлөө, манай баярта ажабайдалай түлөө, бүхы дэлхэй дээрхи бата бэхи эб найрамдалай түлөө голосовалха байнабди.

Түгэхэлдөө нүхэр Запавнова советскэ Эхэ ороной — хүндэлэлдэ, агуухэ Сталинай хүндэлэлдэ юрөөл табига. Хүсэтэ оваци зал соо дахин нэжэгэнэнэ.

РСФСР-эй нунгуулин габьяата багша В. М. Гоголева трибуна дээрэ гараба. Уржага ябаа залуу үзэниие хүмүүжүүлхэ тухай угаа ехэ анхарал оролдолго гаргананайн түлөө, советскэ орондох аралай гүгээрэй халбаран бадаралгын түлөө нүхэр Сталинда үнэн зүрхэнэй баясхалан хүргэнэ.

Московскэ электроламповая заводой цехын начальник инженер В. Н. Александров энэ түрүү предпринимин коллективтэй шэн зоригто хүдэлмэри тухай хөөрөөб. Электролампово заводой коллектив нунгалтануудай хүндэлэлдэ стахановска вахтада жаган, гайхамшаг хайнаар хүдэлмэришөө. Тус завод жэлэнгээ даалбарине декабриин 7-до дүүргэбэ. Московско областной ба Московско городской Сове-

дүүдэй депутатад баллотировагдаха зүбшөөлөө нүхэр Сталинай үгэнэндэ харюу болгон тус предпринимин стахановцууд угаа ехэ дэбжэлтэйгээр ажаллана. Хэдэн арбаад бригаданууд халаан бүррини хүүлэй часта түсэбөө гадуур продуци гаргадаг заншалтай болоо.

—Нүхэр Сталинай гени хадаа, — гэжэ РСФСР-эй габьяата врач П. И. Юркевич хэлээ, — советскэ гүрэнэй ажабайдалай бүхы талануудые гэрэлтүүлнэ. Нүхэр Сталинай үүсхэлээр ба заабаряар философийн, биологийн, языкознанийн, физиологийн асуудалууд тусаа бололон творческо дискуссинууд советскэ наукин шэнэ дэбжэлтэ хангаа.

Залуу нунгалтад — Московско автомеханическа институтай студент Н. М. Дмитриев ба Московско инструментальна заводой мүдигшэ Л. И. Кузнецова гэшгэд Сталинска Конституциин наран доро, советскэ орон соо ажагууха, ажаллаха ба нураха зол жаргал тухай хэлээ. Залуушүүл тухай эсэгэ ёһоной анхарал оролдолго гаргадагын түлөө партияда, правительствода, нүхэр Сталинда Сталинска районой залуушуулай үмэнхөө тэдэнэр халуун баяр хүргэбэ.

Бүхэсоюзна научно-шэнжэлэгын инструментальна институтай научна сотрудинк М. И. Юликов ба ВКП(б)-гэй Сталинска райкомой секретарь П. Я. Просветова гэшгэд үгэ хэлээ.

Суглаанда хабаадагшад нүхэр И. В. Сталинда эльгээхэ амаршалгы дэбжэлтэйгээр баталан абаба. Зал соо оваци дахин болоно. «Агуухэ Сталинда алдар соло!» «Советскэ аралай илалтануудые зоригжуулалга нүхэр Сталин мандаа болтогой!» гэлэн хашхаралдаанууд соностоно.

Союзуудай байшангай Колонно зал соо бололон, Сталинска районой нунгалтад суглаан хадаа большевистскэ партияда, ажалшадай агуухэ вожды, депутатад бүгдээралдай кандидат нүхэр И. В. Сталинда советскэ аралай хизааргүй инаг дуратай ба үнэн байдагай толотомо демонстраци болоо.

Алдарта багша

Кяхтинска педагогическа училищин биологин багша Екатерина Владимировна Вилесова аймсовелтэ нунгаха нунгуулин Молотовско № 3 округоо аймсовелтэ депутатта кандидадаар тус училищин багшанарай ба студенттэрэй коллектив дэбжүүлээ. Екатерина Владимировна үгэтэй таряашнай бүлэдэ түрэнэн юм. 1927 ондо Пермскэ гүрэнэй университетт дүүргээд, тэрэнхээ хойшо биологин багшаар хүдэлмэрилжэ байна.

Нүхэр Вилесова Кяхтын педагогическа училищада 12 жэл соо хүдэлмэрилхэ зуураа, эрхим хайн багша байханаа харуулаа. Екатерина Владимировна городойнгоо ба аймагайнгаа политическэ-нийтэн ажабайдалда эдэбхитэйгээр хабаадалсадаг, ажалшадта сар үргэлжэ лекцинуудые уншадга. Нүхэр Вилесова хадаа политическэ ба научна эрдэм дэлгэрүүлжэ Бүхэсоюзна обществын гэшүүн юм. Екатерина Владимировна багшанар, студенттэр ба ажалшад дай лунда тон ехэ хүндэтэй болонхой. Тинмэнхээ тэдэнэй эрхим нунгалтамал болохо байна.

Ажалаараа алдаршанан эхэнэр

Үргэн хэрэглэлэй эд бараа ехээр ба хайн шанартайгаар үйлдбэрлэн гаргажа, ажалшадай эрилтые дүүрэн хангалсахые ходооло хүсэн хүдэлмэрилжэ тула нүхэр Мария Ивановна Демина «Труд» гэжэ олзборилгын артелиин гэшүүдэй дунда хүндэтэй болонгой. Тус артельдэ Мария Ивановна 15-дах жэлдэ хүдэлмэрилжэ байна. Энэ үе соо хэдэн дахин үнэтэ шанда хүртэнэн байха юм.

Малгай оёдог цехын ахалагша мастераар хүдэлмэрилхэдөө, нүхэр Демина үдэр бүри хоёр нормо дүүргэнэ, үнгэргэш 10 нара соо жэлэйнгээ даалбарине 168,2 процент дүүргээ. Энэ артелиин гэшүүд нүхэр Деминае Городской районой Соведай депутатад кандидат болгон нэгэн навалаар дэбжүүлэн байха юм.

Тэрэ хадаа өөрынгөө баян дүй дүршэлдэ залуу кадрнуудые хүргана. Нунгуулин № 46 округой нунгалтад этгэл найдбарине нүхэр Деминагай нэрэтэй түрэтэйгээр дүүргэхэ байхандан ямаршье нэжэг байхагүй.

И. Новиков.

Нунгалтада эмхидхэлэй-техническэ талаар бэлэдхэлые түгэхэхэ

Ажалшадай депутатуудай аймагуудай, городской, сельскэ, сомо-нуудай ба поселково Соведауд нютагай Соведаудтэ нунгаха нунгалтануудта бэлэдхэн, эмхидхэлэй ехэ хүдэлмэри ябуулаха байна. Манай республика дотор нунгуулин 5636 комиссинууд байгуулагдаа, тэдэндэ 22561 хүнэй хүдэлмэрилжэ байн ябадал энээнине гэршэлнэ.

Нунгуулин кампание амжалтайгаар үнгэргэлгэ хадаа нунгалтануудта бэлэдхэлэй нүүлшин үдэрнүүдтэ эмхидхэлэй-техническэ хүдэлмэри бодомжотойгоор ба зүбөөр ябууланнаа нилээд дүлдидаха байна. Нунгалтадэй списогуудые зохёоло ба шалгалга хадаа голосовани үнгэргэлгын үдэлдэ нуури мүн. Тинмэнхэ списогуудые зохёохо ба шалгалга гэшгээрн техническэ хүдэлмэри бэшэ, харин манай гражданинуудта Сталинска Конституция үгтэнэн нунгуулин эрхые практическаар бэлдүүлэхэ ябадал хангаха политическэ шуухала хэмжээ ябуула мүн болоно. Гэбшье, сомоной, сельскэ, поселково олохон Соведаудтэ нунгалтадэй списогуудые зохёохо ба шалгалга ябадалда харюусалгагүйгээр хандана байна Жэшээлхэдэ, Прибайкальска аймагай зарим сельсоветүүдтэ нунгалтадэй списогууд обор халанаар ба алдуугайгаар зохёогдохон, 1932 сн-

до түрэнэн нунгалтадэй түрэнэн үдэр тэдэн соон тэмдэглэгдэггүй байшоо.

Кударын аймагай нунгуулин № 9 участогтахи списогтэн, сельсоветэй гэмээр 290 нунгалтад оруулагдагуй аад, үни заяанда ондоо тээшэ ябашанан 110 хүн оруулагдана байна. Элэ мэтын дутагалданууд нунгалтануудай үдэр ехэхэн бусайдалга гаргажа болохо байна.

Нунгалтадэй списогуудтэ гаран буруу зүйлүүд тухай мэдүүлгэнүүдэ 3 үдэр соо хаража үзэхэ гэжэ нунгалтанууд тухай Дүрмөөрт тогтоогдохон гурим олохон аймагуудта эбдэгдэнэ. Аймсоведүүдэй гүйсэдкомууд нимэ ехэ дутуунуудые жэжэ зүйл гэжэ тоолоно. Энэ юун дээрэнэ болоно гэхэдэ, ажалшад депутатудай городской ба аймагуудай Соведаудтэй зарим гүйсэдкомууд нунгалтануудта эмхидхэлэй-техническэ талаар бэлэдхэлдэ харюусалгагүйгээр хандала байна. Дурсагдаган дутуу дунданууд үшөө юун дээрэнэ гэжэ гарана гэхэдэ, аймсоведүүдэй зарим гүйсэдкомууд ба тэрэнэй түрүүлэгшээр сельскэ, сомоной, поселково Соведаудтэй ба нунгуулин комиссинуудтай холбоо муутай байдаг, тэндэ ямар хүдэлмэрин хэгдэжэ байн тухай мэдэглгүй байна. Энэ ушар хадаа хү-

дэлмэрин шуухала ба харюусалгатай участогые тодорхойгоор ба оперативнаар хүтэлбэрлэхэ ябадылэнь тэдэнхээ хаана. Тэлээр сельскэ, сомоной, поселково Соведаудтэй ажал-ябуулгы бодотоор хинадаггүй, эмхидхэлэй-техническэ асуудалуудые гүйсэдкомуудайнгаа аседаланууд дээрэ зүбшэн хэлсэдэггүй байна.

Городской, аймагуудай ба район Соведаудтэй гүйсэдкомуудай олон хүдэлмэрилэгшэд алдуу гарган тухай сигналнуудта анхарал багатайгаар хандалаг, тэдэнхэ түргэн зайсуулаха хэмжээнүүдые абадаггүй, нунгалтадэй списогуудые зүбөөр зохёоло хинаха ябадалнаа зайсадаг, тингэжэ нунгалтанууд тухай Дүрмие эбдэлгэтэй эбсэжэ нуудаг байна. Нимэ баримтануудые нэгшье үдэр удааруулангүйгээр зайлуулжа, нунгалтадэй списогуудые түргэн шалгалга хэмжээнүүдые абаха ба тэдэнгэ зохихо заабаринуудые оруулаха хэрэгтэй.

Нунгуулин кампанида жэжэ зүйл гэжэ байдаггүй, бултадаа шуухала, ууда ехэтэй байдаг гэжэ мэдэхэ сар тухай. Нимэнхээ, нунгалтануудта эмхидхэлэй-техническэ талаар бэлэдхэлэ асуудалуудта городской, аймагай, районно Соведаудтэй гүйсэдкомуудай гол анха-

ралда байха ушартай, нунгалтын мүнөө ойртоод байхада, тэдэнхээ эмхидхэлэй-техническэ талаар бэлэдхэлые шангалха шуухала. Бүхы городууд, аймагууд ба районнуудта энэ бэлэдхэлые үндэр хэмжээндэ табиха дүүрэн арга болжомо бии. Нунгуулин участково комиссинуудай түрүүлэгшээр ба секретарьнууд ноябриин 20-нос декабриин 20 хүрэтэр гол хүдэлмэришөө сүлөөлгэгдэн тула, бүхы сагаа нунгуулин участогта үнгэргэхэ, нунгалтадэй списогуудтэ нунгалта бүхэнэй өөрыгөө шалгалга ябадал хангаха зэрэгтэй.

Городской, аймагуудай ба районно Соведаудтэй гүйсэдкомууд хадаа дутуу дундануудай бултадаа зайлуулагдаганиие эргэнхээ шалгалга, бүхы асуудалануудта анхаралтайгаар хандаха, нунгуулин комиссинуудта бодото тулалмажа үзүүлжэ уялгатай. Советскэ нунгуулин хуулине хэлбэрлэгдэгүйгөөр дүүргэхэ тухай, Сталинска Конституция нунгалтада үгтэнэн эрхые элдүүлхэ тухай — гүрэнэй шуухала удхатай хэрэг тухай энл хэлэгдэнэ. Тинмэнхээ нунгалтануудта эмхидхэлэй-техническэ талаар бэлэдхэлые бодомжотойгоор, нарин нигтаар ябуулаха хэрэгтэ онсо анхаралаа хандуулаха тон шуухала.

Ургажна байна Улан-Удэмнай

УЛАН-УДЭ 3 ЖЭЛ СОО

Советскэ демократин, дэлхэй эрх тун түүрү, бодото арадай департаментин нэгэн ехэ туйлалтань ололонтэ ажалшадай—коммунистическэ обшество байгуулагшад—зохдон байгуулах хүсэ бабарниэ үргэнөөр хүгжөөн аруулан ябадал мүн.

Ленин—Сталиной агууеке идеяша уг үндэһэтэй советскэ департамент болбол хүн түрэлтэнэй төдэ этгэн түрүүшынхэ олонни. Ажалшадые гүрэнэй хүтэлбэри-обшественнэ ба политическэ байдалда үргэнөөр хабаадуулрга боломжо олгоо. Ямаршье үе, хэвншье, простой ажалша имнэ ехэ нийдабарнида хүртөө-гүрэнэй зүгһөө эды шэнээн ани оролдолгоор хүрээлэгдэггүй явниинь элитэ.

Советскэ хүнүүдэй зохдон бай-хих үүсхэл эдэхини бодото ур-лые манай городууд ба тосхо-дой мэншээ дээрэ хаража боло-

Е. ТАРЯШИНОВ, ажалшадай депутадудай Улан-Удын горсоветдэй гүйсэдкомой түрүүлэгшын уялга дүүргэгшэ

Ялтуев, судно заһабарилгын заводой тохарнууд Чагирев ба Рагускин, Улан-Удэ станицин паровозуудай составитель Головиннов ба бэшэ оло олон хүнүүд бии.

3. Коммунальна барилганууд олошорно

Ажалшадай депутадудай нютагай Советүүдтэ хунганан һүүлэй хунгалтанууднаа хойшохи гурбан жэл соо коммунальна предприятинуудай хүдэлмэри — бани, водопровод, городской транспорт, электричествоэр ажалшадые хангалга инлээд хайжараа. Городой ажалшадые гэр байраар, элдэб коммунальна хэрэгсэлээр хангалга жэлнээ жэлдэ хайжараа.

Городой коммунальна предприятинуудай хүдэлмэришэд ба албахагшад ажалынгаа бүтээсье дээшлүүлэн, мүн түүхэй эдүүд ба материалнуудые арбилжа, бүтээдэг продукциягаа өөрын үнэе химдаруулын түлөө бүгдээрэдай социалистическэ мурсыондэ эдэхитэйгээр оролсонхой. Үнгэрһэн 2 жэл 10 нара соо тэдэнэр түсэбһөө гадуур 5 миллион шахуу түхэригэй арбилалта хээ.

Городой промышленна предприятияудай коллективүүдэй ба бүхи ажалшадай эдэхитэй хабаадалгатайгаар городоо болбосон түхэлтэй болгохо ехэ хүдэлмэри хэлдэж байна. Үнгэрһэн гурбан жэл соо 96 мянган квадратна метр улца ба харгынудта шулуу лэбдгээ. Мүнөө жэлдэ Сталиной нэрэмжэтэ улцаар гараһан харгыда шулуун лэбдгиджэ, Сэлэнгэ дээрэхэ хүүргэтэй холбогдоо. Шэлэй завод руу ба ПВЗ-гэй 2-хи участок руу ошонон харгынуд заһабарилгана.

Городоо таримал модо, набша сээсэгээр ногооруула хүдэлмэри мүн лэ ябуулагдажа байна. Һүүлэй гурбан жэл соо улца, сквер ба салдуулар хэдэн мянган модол ба гоё хайхан сээсэг, һөгүүд һуулгаданан байха юм. Гадна шэнэ хэдэн скверүүд түхээрэгдөө, скверүүдые хүрээлэн 17 мянган погонно метр угатай хашаа баригдаа. Энэ жэлдэ городомнай элдэб ногоон ургамалнуудые тариха база бии болгогдожо, тэндэнэ олон мянган модол ба һөгүүд ургуулагдана.

Һүүлэй хоёр жэл арба нара соо манай городто хамтадаа 18431,2 мянган түхэригэй сэнгэй 351 шэнэ гэр байра баригдажа, ашаглалгада оруулагдаа. Мүн энэ болзор соо городой гэр байрын фондые капиталнаар заһабарилгада 13,2 миллион түхэриг гаргашаладанан байха юм.

Городые болбосон түхэлтэй болголын, коммунальна ба гэр байра барилгын элз бүхи хүдэлмэринүүд хадаа манай ажалшадай эрилтэ-нүүдтэ парти ба правительствен, нүхэр Сталиной өөрын хандуудад халуун анхарал оролдолгын бодото гэршэ мүн.

4. Худалдаа наймаан үргэдэнэ

Городой ажалшадай ажана тэниглэн байдалай хайжарниане худалдаа наймаанай үргэдэлгэ дээрһэнэ хаража болоно.

Мүнгэнэй реформо үнгэргэхэ ба эдэе хоолой, промышленна эд бараанда картонна системые болюула тухай ССР Союзай Министрунүүдэй Советэй ба ВКП(б)-гэй ЦК-гэй түүхэтэ тогтоолуудай ашаар, нинтэ хэрэглэй эд бараанай үнэ сэнгүүдэй гурба дахин химдарууладанан эсэстэ ажалшадай эл товар худалдан абаха шадбарни дээшлээ, советскэ худалдаа наймаа улам хүгжөө, город соо эд бараанай эрьсэ үргэдөө.

Город соо эд бараанай эрьсэ жэрбэе 1940 ондо 339,6 миллион түхэриг байһан наа, 1948 ондо 535,0 миллион түхэриг боложо, 55 процентээр ургаа. Жэл эрже бүри улам эхээр эдэ хоолой зүйлнүүд—

хэлэн зуун тонно мяхан, тоһон, кондитерска зүйлнүүд ба бусад, мүн хэдэн миллион түхэригэй хлопчатобумажна буд, арһан гутал гэхэ мэтэ эд бараанууд городой ажалшадта худалдагдана.

Худалдаа наймаанай эрьсэни ургаха тутам городтохи наймаанай сеть улам үргэдэнэ. 1948 — 50 онуудта худалдаа наймаанай сеть худалдаха зүйлөөрөө оло олон халбаринууд болгогдоо. Энэ жэлэй ноябрин 1-дэ манай городто имнэ тусхай 90 предприятинууд, тэдэнэй тоодо 31 магазин, нинтын эдэлзлэ-гын 5 предприятинууд тоологдоо.

Гүрэнэй худалдаа наймаанай ургахатай хамта колхозно-рыночнэ худалдаан улам дэлгэрнэ.

5. Культурна ургалтын хэмжээн

Городнай культурно-тэгээрэлэй талаар мүн лэ бага бэшэ амжалтануудые туйлаа. Арадай гэгээрэлэй асуудалнуудаар парти ба правительствен шиндхэбэринүүдые дүүргэлтэ болгон, һүүлэй гурбан жэл соо городой хургуулинуудта һуралсал-хумүүжүүлгын хүдэлмэри элитэ хайжарһан байха юм.

Городой хургуулинуудта дээдэ эрдэмтэй багшанар улам олошор-роо. 1948 онһоо хойшо һурагшадай тоогой ургахатай хамта 10 шэнэ хургуули нээгдээ, тэрэнэй тоодо Улан-Удэ станицин түмэр замай үзэлдэ 880 хууритай 3 типовой хургуули, Селенгинскэ улцадаа 400 хууритай хургуули, сэмын фабрикада 400 хууритай хургуули баригдаа. Гадна, 2 хургуули капитална заһабарилгада оруулагданхай. Хургуулинуудта ба хүүгэдэй садудай олошорхотой хамта арадай гэгээрэлэй бюджет, 1948 оной-хитой сасуулханда, 37 процентээр ургаа.

Городтохи хүүгэдэй ба аргалалгын эмхи зургаануудай ургалта хадаа ажалшадай элүртые сахиха хэрэгтэ парти, правительствен анхарал оролдолгын элитэ гэршэ мүн. 1948—50 онуудта городомнай 11 аргалалгын эмхи зургаанууд шэнээр нээгдөө, тэрэ тоодо мяханай комбинадай, механизированчэ шэлэй заводой дэргэдэ больнианууд, машина бүтээлгын заводой дэргэдэ поликлиникэ баригдаа. Элүртые сахилгын бюджет жэл бүри 12—15 процентээр ургана.

Идеологическа асуудалнуудаар ВКП(б)-гэй ЦК-гэй тогтоолуудые дүүргэлтэ болгон, энэ үнгэрһэн жэлүүдтэ культурно-тэгээрэлэй эмхи зургаанууд ажалша олоний-тые коммунистическээр хүмүүжүүлгын нилээд ехэ хүдэлмэри ябуулаа. Һүүлэй гурбан жэл-нүүдтэ предприятияуд ба эмхи зургаануудаар 71 улцаан булаг нээгдээ, культурна хүдэлмэригдэ үгтһэн мүнгөн зөөри 1948 оной-хитой сасуулханда хоёр дахин ехэ болоо.

Мүн тэрэшлэн хэдэн библиоте-кэнүүд нээгдэжэ, тэдэнэй номойн фонд ургаа. 1950 ондо библиоте-кэнүүдэй уншагшадийн тоо урда жэлнүүдэйхидэ орходоо хоёр да-хин олон болоо.

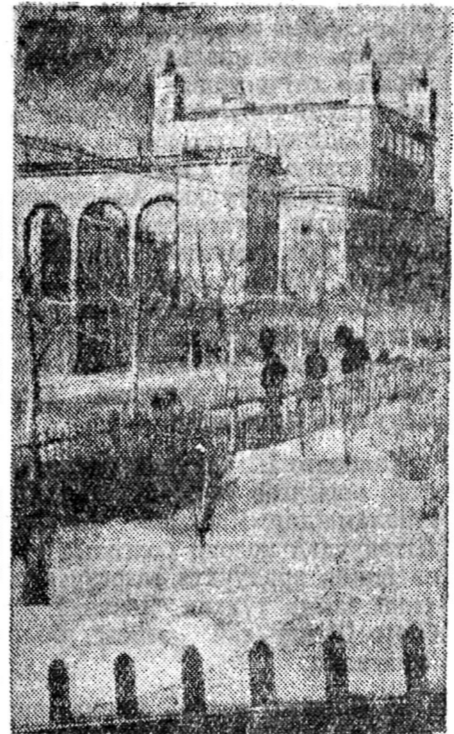
Энэ жэлдэ Бурят-Монголой Лениной орденото оперо ба баледэй театрын шэнэ байшангай барилга юрэнхылөө дүүргэгдэхэн.

Түрэл —Улан-Удэмнай ургажа, хүгжэжэ байна.

Манай городой промышленна, гэр байрын-коммунальна ба культурна байгуулалтын саашанхи ургалтые хараһан генеральна түсэб 1950 оной эхиндэ Россияска Федерациин правительствээр баталагдаа. Тэрэ түсэбэй ёһоор наян жэлнүүдтэ хэдэ хэдэн предприятиянуудта гэр байрын-коммунальна ба социально-культурна эмхи зургаанууд баригдаха юм.

Шэнээр хунгагдахаа байгаа ажалшадай депутадудай городскэ Советэй үмэнэ, городойнгоо генеральна түсэбье бэлүүлжэ харуусалгатай ба хүндэтэй зорилго табигдаад байна.

Манай городой эрхим түрүү хүнүүдэй дундаһаа дэбжүүлэгдэн ажалшадай депутадудай городскэ Совет энэ харуусалгатай ба хүндэтэй түргээ амжалтэтайгаар дүүргэхэнэ лэбайт.

Зураг дээрэ: Бурят-Монголой Лениной орденото оперо ба баледэй театрын шэлэй байшан.

Д. ГУНЗЫНОВ

БАРИЛАГАША БАСАГАН

Олоодоо хүндэтэй барилгаша басаган Омогтой баяртай гэхшэниэ дуулан. Уужам улца угтан һуана, Үндэр гэрүүд үдэрһэн үлэнэ. Театрын ордоной түрүүшын хиринисэ Табилсан эхилээ түүхэтэ замаа Энэ басаган эрхим барилгаша. Ажалша зоной амарха газарые, Алдарт заводой газарай талмайе Аним жэмсөөр шэмэн гоёлсоо. Трамвайн гүйхэ түмэр харгы Табиха шугам түсэблэн хэмжэлсээ. Үлэ, Саленгин уһа хааха Үргэн даамба үндэр болголсоо. Улан-Удын улам ехэхэлхын Үнэн зүрхэнһөө хүсэн ажаллаа. Энэ басаган өссөн абаан, Энгертэнь орден өлөөр яларна. Түрэл городтобо хамта халбарһан Түрүү басагандаа шүдлэгөө зориуланам.

КУЛЬТУРНА ХРОНИКО

◆ Научно-шнэжэлгын Бурят-Монголой культурны институт бурят-монгол—орд хэлэнэй түрүүшын словарины хэблэлдэ бэлдхээ. Словарины автор—К. М. Черемин-сов.

Тус словарь Москва городто, гэдээдн ба национальна словаринуудай гүрэнэй хэблэлээр гаргагдажа байна. 1951 ондо хэблэгдэжэ дүүрэхэ юм. Тэрэн соо 40 мянга тойрон үгэ багтанхай.

◆ Энэ жэл Улан-Удэ городой шэнэ барилгануудта ба шэнэлэн заһабарилха хэрэгтэ 12 миллион түхэриг мүнгэн һомологдон байна. Тэрэнэй 400 мянга гаран түхэригын гансахан индивидуальна барилгануудта гаргашалагдажа, городой хүдэлмэришэдэй, албахагшадай олон бүлэнүүд өөһэдын шэнэ гэрнүүдтэй болоһон байна.

◆ Научна ба политическэ эрдэм дэлгэрүүлхэ Бүхэсоюзна обществын Бурят-Монголой отделениедэ тус обществын 169 бодото гэшүүд ба 8 мурсыгтэ-гэшүүд хүдэлмэрилинэ. Тэдэнэр энэ жэлэй 11 нара соо Улан-Удэ городой ажалшадта элдэб темээр 426 лекци уншанан байна.

Мүнөө үелэ ажалша хүн бүхэн нютагай Советүүдтэ һунгаха һулгалтануудта бэлдхэжэ байна. Тийхэ зуураа, үнгэрһэн һулгалтанууднаа хойшохи амжалтануудта согсолон харана. Улан-Удын-хидэй омогорхол тон ехэ. Шэнээр асфальтировалалданан олон улца-нууд, шэнээр баригданан олон дабхар гэрнүүд, тэдэниие шэмгөлһэн таримал модод, шэнэ түхэлэй автомашинууд, гигант заводуудта-хи шэнэ цехүүд — эдэ бүгэдэ манай омогорхол болоно. Эдэ бүгэдэ-тай манай фотокорреспондент нүхэр Минеев танилсажа, заримыень доро толилогдон зурагууд дээрэ харуулба.

Үнгэрһэн гурбан жэлэй тур-ша соо Улан-Удэ городой Дор-жи Банзаровой нэрэмжэтэ ули-ца илангаяа ехээр хубилаа. Тэндэ хэдэ хэдэн хоёр дабхар гэр байранууд баригданан бай-на. Мүнөө тус улца болбосон түхэлөөрөө центральна улца-нууднаа онсо илгаагүй болоо.

Эгээл дээдэ талын зураг дээрэ энэ улцын шэнэ гэрнүү-дэй нэгэниинь харуулагдана.

Улан-Удын механизированчэ шэлэй заводой хүдэлмэришэ-дэй посёлок үнгэ шарыгта үдэрһөө үдэртэ хубилгана. Эн-дэ гоё хайхан клуб, больница, хүсэд дүүрэн түхээрэлгэтэй стадион, хэдэн олон гэр байр-нууд баригданхай. Гансахан 1950 он соо эндэ хоёр кварта-ратай 12 гэрүүд баригдаа. Шэнэ клубтань библиотекэ бии, элдэб кружогууд хүдэлмэрилинэ. Шэлэй заводойхид мүнөө клуб-таа ерэжэ, оперо шагһана, ба-лет харана.

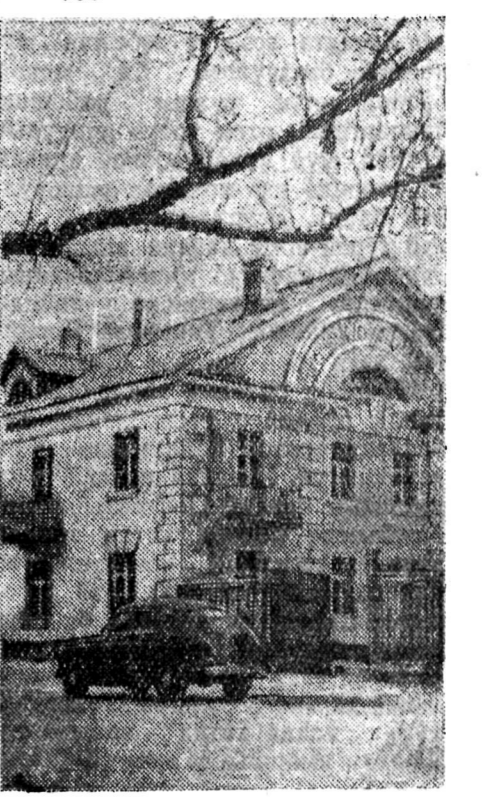
Удаадаху зураг дээрэнь — шэлэй заводой клуб.

Урдань бүтүү балай тайгын байһан газарта мүнөө Улан-Удын Лениной орденото парово-зо-вагонно завод оршоно. Тус заводой социалистическэ горо-док олон дабхар гэрнүүдээрөө, уужам ехэ магвинуудаараа, культурнын гайхамшаг һайхан Ордоноороо үннэй суурханхай. Һүүлэй жэлнүүдтэ тэндэ хэдэн олон шэнэ шэнэ барилганууд бии болоо. БМАССР-эй 25 жэ-лэй нэрэмжэтэ стадион тэдэ ба-рилгануудай дунда оролсоно. Заводой залуушууд сүнөөтэй сагаа эндэ сэнгэлгн хүхуогтөөр үнгэргэе. Янза бүрийн спорт эрхилхэ арга тэдэндэ дүүрөөр олгогдонхой.

Дээрһэнэ доошо гурбадаху зураг дээрэ тус стадионой нэг-гэ хубине харанабди.

Агууехэ Октябрскэ револю-циин 33 жэлэй ойн үдэрһөө ур-да тээхэнэ сэмын фабрикин дэргэдэ долоон жэлэй хургуу-линя хоёр дабхар байһан ашаглалгада үгтөө. Эндэ сэмы нэхэтшэдэй ба модной заво-дхойдэй 400 үхиүдэ һурагса-на.

Эгээл Һүүлшын зураг дээрэ шэнэ хургуулидаа заняги хээд, гэртэ бусажа ябанан үхибүү-дые харанабди.

Японитой эбэй договор баталха тухай асуудалаар Чжоу Энь-лайн мэдүүлгэ

ПЕКИН, декабрийн 5. (ТАСС). Синьхуа агентствын дамжуулһанай ёһоор, Хятадай арадай республикын гадаадын хэрэгүүдэй министр Чжоу Энь-лайн Японитой эбэй договор баталха тухай асуудалаар декабрийн 4-дэ мэдүүлгэ хэбэ, тэрээн соонь ниггэжэ хэлэгдэнэ:

Аюулгүйн Советтэй советскэ түлөөлэгшэ г-н Малигта Холбоото Штадуудай Гурэнэй департаментын советник г-н Даллесай 1950 оной октябрийн 26-да баруулан меморандумы, тэрэшлэн г-н Даллеса Советскэ Правительствон даалгабарар ноябрийн 20-до г-н Малигтай баруулан меморандумы үзөөд, Хятадай арадай республикын арадай Центральна правительство Японитой эбэй договор баталха тухай асуудалаар шимэ мэдүүлгэ хэбэ намда даалгаба:

1. 1931 оной сентябрийн 18-наа эхилдэг японско империализм хада Хятада эсэргүү эбсэгтэ агрессивие бөлүүллэн ба манай ороной үргэн уужам районие надаргажа, олон тоото хүнүүдые алаһан, мүн манай ороной арадай эд зөөридэ ехэ хохидол ушаруулан байна. Эсэргүүцэлтэн 8 жэлэй героическа дайнай ашаар Хятад арад японско империализмы дийлэжэ, антияпонско лийнда илалта туйлаба. Тинимээ Японитой хэбэй договор бэлдэхэ, зохохо ба баталха ябадалда Хятадай арадай республикын хабаадаха ёһотой байһаниннь тон зайлашагүй. Хятадай арадай республикын арадай Центральна правительство болбол хитад арадай хуулига гансахан правительство мүн ба Японитой хэбэй договори бэлдэхэ, зохохо ба баталха ябадалда хабаадаха ёһотой гэжэ би сэхэ мэдүүлбэ. Гоминданай харнис бүлэгэй үлэгдэлүүд хадаа хитад аралды түлөөлэх ямаршы эрхэгүй юм, тинимээ Японитой хэбэй договорто хамаатай ямар нэгэн зүбшн хэлсэлгэдэ ба конференцид хабаадаха эрхэгүй байна. Японитой хэбэй договор Хятадай арадай республикын хабаалдаггүйгөөр бэлдэхэдээн ба зохогдоһон байгаа наа, тэднэй удаа ба дунгүүднээ дулдандггүйгөөр, хуулибуса ба хүсгүй байха гэжэ арадай Центральна правительство тоолоно.

2. Хани барисаан, союз ба харилсан туйлалсалга тухай Хятадай арадай республикын ба Советскэ Социалистическэ Республиканыудай Союзай хоорондо 1950 оной февралын 14-дэ баталгадан договоротой зохилдуулан, хоёр оронудай — Хятадай ба Советскэ Союзай правительствоууд дэлхэйн хоёрдохи дайнай үедэ союзна байһан бусад гүрэцүүдтэй хамтадаа шадала наа түргөөр Японитой эбэй договор баталха гэжэ хэлсэһэн байгаа. Хятадай арадай республикын арадай Центральна правительство гол политикань юуб гэхэдэ, Японитой дайнай байдалы түгэхэнь ба ойрын үедэ демократ болон эб найрамдал туйлаха арга болложы японско арада үргэн тулада Японитой бүхы талын эбэй договори тон түргөөр баталха ябадал туйлаха хэрэг болоно. Тинхэдэ, Холбоото Штадуудай правительство Японие удаан саг соо сэргээжэ ээмдэхын тула, Японитой эбэй договор хэбэ тушаа хойшлоуулын политика ябуулан байна. 1947 онһоо эхилдэг Холбоото Штадуудай правительство Японитой эбэй договор баталха процедиэ бэлдэх гэжэ нэгэ бэшэ нэлдэн юм, дүрбэн державануудай — Хятадай, Советскэ Союзай, Холбоотс Штадуудай ба Великобританин гадаадын хэрэгүүдэй министрүүдэй зүблэн дээрэ, Японитой хэбэй договорой хамтадаа зүблэн хэлсэлгэдэ ба бэлдэхэдээ принципэ эбдэн, мүн агууежэ державануудай нэгэн ханалтай байха принципэ эбдэн байна. Мүнөө үедэ Холбоото Штадуудай правительство Японитой хэбэй договорой процедиэ бэлдэхэ нэлдэхэ гадна, Японитой бүхы талын эбэй договор хэбэ үндэс нуури эбдэхы нэлдэнэ.

3. Каирска деклараци, Ялтиска хэлсээн, Потсдамска деклараци ба 1947 оной июнийн 19-дэ Дальневосточно Комиссин гшүүд-гүрэнүүдэй зүбшн хэлсэжэ абайан гол политика — капитуляциланайн хууль Японитой ташаа хэрэглэхэ гол политика гэхэ зэргын уласхоорондын эдэ документүүд Японитой

бүхы талын эбэй договор хэбэ гол база болоно. Эдэ документүүдые баталан абаха ябадалда американска правительство хабаадаһан байгаа. Гэбэше, Советскэ Социалистическэ Республиканыудай Союзай правительство Холбоото Штадуудай правительство эльгэһэн меморандумай нэгэдэхэ статья, дан ехээр хэтэрхэдэ, ниггэжэ хараална эбдэл: «Хабаадагшад, Японитой дайнай байдалда байгаад, хайшаншы гэжэ зүблэжэ, дуралдаһан үндэһэн дээрэ эб баталхаар бэлэн ямаршы гү, али бүхы наханууд». Энэ хадаа Японитой бүхы талын эбэй договор хэбэ талаар Каирска декларацида, Ялтиска хэлсээндэ, Потсдамска декларацида ба капитуляциланайн хууль Японитой ташаа ябуула Дальневосточно Комиссийн гол политикада түшлэлэн базаһаа американска правительство сэхэ арсаа гэнэн удхатай байна. Меморандум соогоо, Холбоото Штадуудай правительство болбол Каирска деклараци, Ялтиска хэлсээн, Потсдамска деклараци ба капитуляциланайн хууль Японитой ташаа Дальневосточно Комиссин ябуула гол политика гэхэ мэтын — союзна оронудуудар баталагдан уласхоорондын хэлсэлүүдэй оролодо, өөрингөө дуралдалнууды ба туйлагдажа болохо хэлсээн гэлэгы Японитой эбэй договор баталха үндэс нуури болгон хэрэглэхэ гэжэ оролоно.

4. Холбоото Штадуудай правительство өөрингөө дуралдалнууды ба туйлагдажа болохо хэлсээн гэлэгы хэрэглэхэ тушаа бусад союзнигууды бадаха гэнэн нэлдэлгэ тэршэлэн гаргана. Тинхэдэ, Холбоото Штадуудай правительство хадаа бусад союзнигуудай хабаалдаггүйгөөр, имагта өөрингөө түсүүдтэй зохилдуулан, эбэй сепаратна договор хэбэр нэххэлгүй бэлдэхэ үргэлжэлхэ байна.

4. Тайван ба Пэнхуледа аралнууд тухай хэлэхэ болоо наа, эдэнэр Хятада бусаагдаха гэжэ Каирска декларацидай зохилдуулан шийдхэгдэн юм. Сахалинай урда хуби ба Курильска аралнууд тухай хэлэхэ болоо наа, эдэнэр СССР-тэ бусаагдаха ба дамжуулан үргэхэ гэжэ Ялтиска хэлсээнтэй зохилдуулан шийдхэгдэн юм. Шийдхэгдэжэ дүүргэгдэнэй территориялна элэ асуудалууды шэнээр зүбшн хэлсэхэ ямаршы үндэс байхагүй. Территориялна элэ асуудалууды шэнээр шийдэхэ гэнэн Холбоото Штадуудай правительство эрилтэ хадаа мүнөө байгаа уласхоорондын хэлсэлүүдые бүдүүлг муухайгаар эбдэн, мүн Хятадай арадай республикын ба СССР-эй хуулига эрхэнүүдые болон интересүүдые зориута эбдэн, тэршэлэн өөрингөө агрессивнээр зорилгонууды нимэ аргаар туйлачы нэлдэн ябадал болоно. Холбоото Штадуудай правительство Хятадай Тайван аралда эсэргүү эбсэгтэ агрессив хэжэ байна гэжэ энэ баримта тоолоо харуула. Рюкю архипелаг ба Бонин аралнууд тухай хэлэхэ болоо наа, «сударидаха засаг болгон Холбоото Штадууды» томилхо тухай ба харгалзаха тухай ямаршы шийдхэгдэ Каирска декларацида ба Потсдамска декларацида байхагүй. Холбоото Штадуудай правительство элэ эрмэлзлэгүүд хадаа Рюкю архипелаг ба Бонин аралнууды удаан саг соо ээмдэхын, мүн Дальна Восток дээрэ агрессив хэбэ сэргээжэ баханууды байгуулан тула Нэгэдэмэл Нанануудай нэрээр халха хэбэ нэлдэлгээн ондоо юушы бэшэ байна.

5. Потсдамска декларацидай зохилдуулан ээмдэлгын сэргүүд Японитой гаргагдаха ёһотой. Гэбэше, Холбоото Штадуудай правительство ээмдэлгын сэргүүдые Японитой ойрын үедэ гаргахы харраалан багаханы тэмдэг үзүүлнэй, харин энээнэй оролодо, Корея руу ба Хятада долболон орохо сэргээжэ база болгон Японие ашаглана. Советскэ Социалистическэ Республиканыудай Союзай правительство эльгэһэн меморандум соогоо, Холбоото Штадуудай правительство Японин райондо уласхоорондын эб найрамдал ба аюулгүй байдал сахна харюусалгы японско органуудай ба американска сэргүүдэй хамтадаа бөлүүлжэ үргэлжэлхэ зүбшөөлы Японитой хэбэ эбэй договортой ороулгы эринэ. Энэнь, Азин арадудта эсэргүү агрессив хэбэнь тула Японидо үни удаан саг соо Холбоото Штадуудай сэргүүдэй байха ябадал зүбшөөхынь японско аралды баалаха гэнэнтэй адли удхатай байна.

6. Капитуляциланайн хууль Японитой ташаа Дальневосточно Комиссин ябуула гол политика до-

тор, Японитой хадаа армитай, уһан-сэргэй флоттой ба агаарай-сэргэй хүсэнуудтэй, ноуса полицигай ба жандармеритэй байхагүй, тайлбарлан хэлэхэдэ, Японитой дахинаа эбсэргэлдэхэ ёһотой гэжэ анханда хараалагдан байгаа. Гэбэше, мүнөө Баруун Германие дахин шэнээр эбсэргэлдэжэ байһан шэнгээр, Холбоото Штадуудай правительство Японие мүнөө далда бэшээр дахин шэнээр эбсэргэлэнэ. Холбоото Штадуудай ээмдэлгын сэргүүд японско полици нэрэтэйгээр японско армие нэрэгэн болхоно; дайлай хамгаалалтын управленээр дамжуулан японско уһан-сэргэй флоты нэрэгэн болхоно; японско уһан-сэргэй портууды хэбэрн үлөөжэ, шэншэлэн байгуула; японско летчиууды нурган, японско агаарай-сэргэй хүсэнууды нэрэгэн болхоно, тэршэлэн японско авиабазанууды хэбэрн үлөөжэ, шэншэлэн байгуула. Американска ээмдэлгын засагаархид японско сэргэй гол гэмтэды олоорнь сүлөөлэн, Японин агрессивн хүсэнууды шэнээр бүридүүлнэ, сэбэргэдэн зайлуулагдан юурунууды эрхэдэн оруула, олон тоото фашистска этгээдүүдэй ажал-уюулыгы зүбшөөрнэ.

Холбоото Штадуудай правительство өөрингөө сэргэй хиналтын туйлалсажаар, Японие Холбоото Штадуудай колони болгохы нэлдэн Азин арадудта эсэргүү агрессивн замда түлхүн, Японие Холбоото Штадуудай эбсэг болгон ашаглана.

7. Японско арадай ажан тэнгилэн байдалы найжуулуулын тула, Хятадай арадай республикын арадай Центральна правительство хадаа японско арадай интересүүдтэ алба хэбэ үндэс нуури дээрэ японско амгалан промышленность хүтөөхы эхэтэ хүснэ. Гэхэ зуура, капитуляциланайн хууль Японитой ташаа Дальневосточно Комиссин хараалһан гол политикагай зохилдуулан, японско сэргэй хүсэ шаладай экономика база усадхагдаха ёһотой ба тэрэниэ нэрэгэн болхохо ёһотой. Гэбэше, хэрэг дээрэ американска монополистическэ капиталы интересүүды дагажа, американска ээмдэлгын засагаархид японско сэргэй промышленность нэрэгэн болхоно, Корея ба Хятадай Тайвандо эсэргүү агрессив бөлүүлжэ зорилгоор, тэрэниэ ашаглана. Тини, японско амгалан промышленностин байдал мууджа байна. Японско амгалан промышленностине хааха ба сэргээжэ промышленностине үргэдэхэ талаар Холбоото Штадуудай правительство ябуула байгаа энэ политикань японско арадай амгалан байлалы эбдэхэ ба японско нацын экономикы хүсэ-тэйгөөр ашаглаха ябадалда лэ хүргэнэ.

8. Японитой эбэй договор хэбэ талаар Холбоото Штадуудай правительство меморандум соо хараалагдан түсэб халаа Японидо эсэргүү тэмсэһэн союзна оронудай сэргэй үрэнхы зорилгонууды бүдүүлгээр эбдэнэ, Японитой ташаа ябуула политикада хамаатай уласхоорондын бүхы хэлсэлүүдые эбдэн, хэтэрхэдэ, Японидо эсэргүү героическа дай хэбэн хитад арадай гол интересүүдые бүри мүнэн газашална, эрээдүйнгөө байдал зохохо гэнэн японско арадай эрмэлзлэгы тэршэлэн газашална. Холбоото Штадуудай правительство Японие хүсөөр ээмдэхэ, японско аралды богоолшолхо, Японие американска колони болгохо ба Азин арадудта эсэргүү агрессив хэбэ сэргэй база болгохо гэнэн тон хархис зорилго табина. Тинимээ, Японитой эбэй договор хэбэ тухай асуудалаар Холбоото Штадуудай правительство меморандум соо табигдан дуралдалнууд хитад ба японско арадудай интересүүдтэ харюусанагүй. Дэлхэйн хоёрдохи дайнай үедэ союзна байһан бусад оронудтай хамтадаа, хитад арад болбол Японитой бүхы талын эбэй договори тон түргөөр баталчы халуунаар хүснэ. Гэбэше, эбэй договор хэбэ база болбол Каирска декларацида, Ялтиска хэлсээндэ, Потсдамска декларацида ба капитуляциланайн хууль Японитой ташаа ябуула гол политикада бүри таараһан байха ёһотой. Уласхоорондын элэ хэлсэлүүд дээрэ үндэлэн, Японитой хэбэ эбэй договор лэ Японие демократизацила шадаха, Японин агрессивн хүсэнууды усаджа ба Япония агрессивн хүсэнуудэй шэнээр ургаха ябадалда наад хэжэ шадаха байна. Гадаадын нүүлөөн сүлөөлэн демократическа Японитой лэ Азин эб найрамдалтай ба аюулгүй байлгын хэрэгтэ туйлажа шадаха байна.

Кореядэхи событинууд

Арадай армин Главна командованиян мэдээсэл

Корейскэ арадай-демократическэ республикын Арадай армин Главна командованиян декабрийн 8-да дамжуулан мэдээсэл соо хэлэгдэнэй ёһоор, Арадай армин сэрэгүүд ба Хятадай найндуратад бүхы фронт дээрэ сухаржа ябаһан американска ба урда-корейскэ сэргүүдые намнажа үргэлжэлхөөр.

Пресс-конференци дээрэ Трумэнэй хэбэн мэдүүлгэ тухай американска хэблэлэй ханал бодолнууд

НЬЮ-ЙОРК, декабрийн 6. (ТАСС). Ноябрьн 30-да болоһон пресс-конференци дээрэ Трумэнэй хэбэн мэдүүлгын үлөөлөөр хойшлонгын американска правительство нилдэл аягүй ба хүлээгдэгүй байшоо. «Кореядэхи өөрингөө миссийн» американска правительство арасахагүй ханаатай байһан тухай урдахы мэдүүлгүүдэ дабжа, ноябрийн 30-да Трумэн хадаа Корея ба Хитад ташаа ябуула байгаа империалистическэ хара хэрэгүүдэ саашадан үргэлжэлхэ гэнэн официальной мэдүүлгэ хэбэн байна.

Энэнь хаа хаанагүй, бүхы хүн зонной ба политическэ бүхы партинуудай дунда шахуу буруушаал, дураа гуталга, протестүүдые үүсхэдэ гэжэ американска газетүүдэй редактинуудта Европын ба Азин оронудууд ороһон олон тоото мэдээсэлүүд заана.

Трумэнэй мэдүүлгэ «трагическа алдуу» гэжэ «Нью-Йорк пост» газетэ нэрлэдэ, энэнь «дипломатическа фронт дээрэ ябуула хэбэ хурса шэнжэ шаанаруудай» Трумэнда дутуу байһанай шэнэ гэршэ» мүн гэжэ бэшэбэ. Газетын хэлэһэнэй ёһоор, «аюулта сагуудай нэгэн үедэ США-гэй уласхоорондын позицияда Трумэн хохидол ушаруула».

Этлэйн яралтайгаар Вашингтон ошолгы, Францин правительствона кризисэй зайлуулагданайн, атлантическа союзай державанууд нэгэдхэмэл сэргэй түсэбны эрхэ нелдэлгэй оройтуулангүй зохохо дүүргэхэе байһан тухай мэдээсэлы, ба Лейк-Сакестэ байгаа Хитадай делегацин толгойлогшо хадаа Индин делегат Рау гэгшэтэй хөөрлөө хэбэн баримты Трумэнэй мэдүүлгын күрэнүүд гээшэ гэжэ газетын шэнжэлгэнь тоолоно.

Тэд, американска газетүүд хэбэн хилын саана байһан корреспондентүүд барандаа шахуу Трумэнэй мэдүүлгэ американска дипломатиде ехэ хохидол ушаруула, США Баруун Европа хоёрой хоорондохы зүришлөөе бага болгоогүй, харин ехэдэхэ гэжэ сэхэ гү, али тойруулан заанал.

Дүрбэн державануудай конфере-

нци зарлаха тухай советскэ дуралдал тушаа английска правительствон позициян үлөөлөөр орожо, мүнөө француска хараа боллодо дүтэ болсо гэжэ, «Нью-Йорк геральд трибун» газетын корреспондент Лондонһоо мэдээсэл соогоо баталан хэлэнэ.

«Нью-Йорк таймс» газетын корреспондент Сульбергер гэгшэ Паррижаа эльгэһэн телеграмма соогоо ниггэжэ бэшэнэ: «Дэлхэйн гурбадах дайнай эхилэ хада, Баруун тээ Москвагай түрүүшн долболгоно сэргэй бэшэ, харин дипломатическа байха, тинхэдэ США-е ханинарһаань налган талалха зорилготой, энэ ушары США-гэй гадаадын политика хүтэлбэрлэгшэд хараадаа абаха ёһотой... Конфликтда хабаадалсангүй байхынь ба американска эсэргэй базануудынь, ямар нэгэн ондоо туйлажашы үгэнгүй байхынь Баруун Европын оронудта Кремль дуралдаха бэндэ гэжэ наадаг зарим хүнүүд энэ бин... Европодо США-гэй холбоо барисаатай байһан бүхы правительство мүнөө хүрэтэр үнэн хэбэрээ үлэһэн байгаа. Тедэ, советскэ нүүлөөлэй, Аздахи сэргээжэ булигалтын, олонитын ханал бололой хэлбэрлэгын эсэстэ тэдэ правительствоудай позициян улалдаха гү, али үгынь ерээдүйн хэрэг харуула болохо».

Нью-Йорк таймс газетын бэшэһэнэй ёһоор, Трумэнэй Этлэнтэй хэбэ зүблөнэй гол түлбэнь гэхэдэ: «Англиануудтай туйлажамда ямар зэргээр найдажа болохо тухайга американууд мэдэхы хүснэ, тинхэдэ англичанууд билдэнэй хэр холо ошохо ханаатай байһы мэдэхэ хүсэлтэнтэй».

Кореядэхи улаан хитадуудай долболго американска армин зогсошо шалахагүй байгаа наа, тэрэнь Нэгэдэмэл напануудай аюулгүйн системэдэ хүндэ сохилто болохоно гадна, мүн Японидохи, Филиппинуудтэй... Баруун Европодохи США-гэй нэрэ хүндэлэ нилдэл эхэ сохилто болохо гэжэ Вашингтондо тоолоно гэжэ Рестоно гэгшэ бэшэнэ.

Вьетнамска арадай армин амжалтанууд

ПЕКИН, декабрийн 7. (ТАСС). Синьхуа агентствын мэдээсэлэнэй ёһоор, ноябрь наарада бүхы фронттүүд дээрэ Вьетнамска арадай армин частнууд ба арадай сэргээшэд францускэ сэргүүдтэ эсэргүү долболгто байлаанууды хэбэ үргэлжэлхөөр. Хойто Вьетнамай уулата районуудта вьетнамска арадай армин частнууд 18 городуд ба нуури газарнууды, тэрэ тоодо провинциян главна город Лао-Кай, мүн Хунг-Хоа (Фу-То провинцида) ба Хай-Фун (Мон-Кэйньэ баруун хойшоо) городууды сүлөөлбэ. Лао-Кай райондо боло, мүн байлдаануудта арадай армин частнууд дайсанай хоёр баталонны бута сохилон ба ехэ трофейнууды абайан байна. Ноябрьн 11 ба 12-то, Вьетнамска арадай армин частнууд Мон-Кэй городто хоёр дахин амжалтагайгаар долболго, дайсанай түшэг тулгуурин хэлэн пунктууды тус городой дэрлээ усадха. Мүнөө тэрэ райондо хатуу шанга байлаанууд боложо байна.

Улаан мүнэрэй дэрлээ, ноябрьн хоёрдохи халадай турша дотор, арадай армин частнууд

Сонг-Тай, Нам-Динь, Тай-Бинь, Ха-Донг гэжэ газарнуудта францускэ сэргүүдэй позицинуудта хэлэн атаканууды хэбэн ба хэлэн городууды, тэрэ тоодо Донг-Фу ба Эн-Май городууды сүлөөлһэн байна.

Сентябрийн 15-наа ноябрийн 15 хүрэтэрхи хоёр нарын турша дотор, хойто хилын районуудта долболго ехэ операциянууды хэбэ тээ хамта, Урда Вьетнамада дайшалы элэбхитэ ябууланууды хэбэ, тэрэнай ашаар францускэ 1230 соллаууд ба офицерүүд алагдан гү, али шархатаһан, 500 тононо һомо хэрэгсэлүүд усадхагдан, тэдэ шэнээн тооной һомо хэрэгсэлүүд абтаһан байна.

Вьетнамска информационно агентствын мэдээсэлэнэй ёһоор, октябрь хүрэтэрхи хоёр нарын турша дотор, Ха-Донг провинцида (Ханойһоо баруун хойшоо) Вьетнамска арадай армин частнууд француудта эсэргүү 40 байлдаанууды хэбэ, тинхэ зуураа, дайсанай 3 пункты усадһан, 300 соллауудынь алаһан ба олоһон тоото сэргэй материалнууды усадһан, булян абайан байна.

Американска сенатор Бэрдн мэдүүлгэ

НЬЮ-ЙОРК, декабрийн 7. (ТАСС). Драйверһэ (Виргиния штат) Ассошиэтед пресс агентствын корреспондентын мэдээсэлэнэй ёһоор, нотагай худалдаанай палатада үгэ хэлэхэ зуураа, сенатор-демократ Бэрд хадаа американска сэргүүды Кореядэхи дары гаргаха шухала гэжэ мэдүүлбэ. «Франци дайлагдахагүй, Англи мүн лэ дайлагдахагүй,

ушарынь, Англи хоёрдохи сөртөө держава мүн». Кореядэхи байдал найдабаригүй байна гэжэ заагад, Бэрд ниггэжэ хэлбэ: «Кореядэ долболон ороһы ябадал хадаа манай түрүүшн алдуу байгаа. Хоёрдохи алдуу — 23-дахы параллельне даһан ябадал болоно». Корейскэ дай болбол хоёр хуби боложо хубаарһан корейскэ арадай гражданска дай мүн гэжэ Бэрд тэмдэглэбэ.

Хойто Хитадтахи хүдөө ажарын амжалтанууд

ПЕКИН, декабрийн 7. (ТАСС). Хойто Хитадта бүхы провинцинууд орооно ба хилок гэхэ мэтын түлөө ажарын продукция үйлдэрлэхэ түсэбөө үлүүлэн дүүргэ.

Түсэбэй ёһоор 3160 кэти ороо хурагдаха байһан аад, бүхы Хойто Хитадта 4100 миллион пикүл (1 кэти 0.6 килограммтай) аад орооно абтаа. Тинимээ ороо үйлдэрлэгшэ дайнай урда хэмжээнэй 91 процент боллоо байна.

Бүхы Хойто Хитадта сэбэрлэгһэн хилок үйлдэрлэгшэ энэ үндэс 1 миллион 600 мянган пикүл (1 пикүл 60 килограммтай) аад боложо, анхан зохиогдоһон түсэбөө 100 мянган пикүл үлүүлэ.

Сүлөөлэгдэхөөр үни боллоо районуудта хүдөө ажарын үйлдэрлэгшэ дайнай урда тээхи хэмжээнэй хуртэн ба зарим газарта энэ түсэб үлүүлэн байна. Тинхэ үедэ, һая сүлөөлэгдэхэ районууд хүдөө ажарын үйлдэрлэгшэ дайнай урда тээхи хэмжээндэ дүсмэл байна.

Баруун Германин хүндэ Отто Гротеволлин дуралдал дэмжэнэ

БЕРЛИН, декабрийн 7. (ТАСС). Нинтэ германска учредитель Советские байгуула тухай Германска демократическа республик премьер-министр Отто Гротеволлин дуралхалы дэмжэнэ Баруун Германин элитэ ажал-ябуулашгы үгы «Берлинер Цейтунг» газеттолило.

Нюрнбергийн социал-демократическа обер-бургомистр Байн Циглер ниггэжэ мэдүүлбэ: «Найрамдалда дуратай хүн бүр энэ найрамдалай дуралхалы дэмжэнэ премьер-министр Отто Гротеволлин элитэ ажал-ябуулашгы үгы «Берлинер Цейтунг» газеттолило.

Нюрнбергийн социал-демократическа обер-бургомистр Байн Циглер ниггэжэ мэдүүлбэ: «Найрамдалда дуратай хүн бүр энэ найрамдалай дуралхалы дэмжэнэ премьер-министр Отто Гротеволлин элитэ ажал-ябуулашгы үгы «Берлинер Цейтунг» газеттолило.

Эб найрамдалай немецкэ президент фон Шенай хадаа Гротеволлин үүсхэлы найшааба.

Кореядэхи турецкэ «найндуранай» бригада гэдгэй байдал

НЬЮ-ЙОРК, декабрийн 7. (ТАСС). Хэблэлэй мэдээсэлүүд ёһоор, Корейскэ Арадай армин частнууд ба Хитадай найндуран болбол Вашингтонгой эрилтэ Корея руу Турцин правительство эльгэһэн турецкэ бригаданы буримүнэн бута сохёо. Долболго турецкэ бригадын позицинууд үдэ дэлдэхэдэнь, тус бригада үдэ даба гэжэ «Нью-Йорк геральд трибун» газетын корреспондент Бигарт заана. «Энээнэй урда болон байлдаануудта тус бригаданы гээлтэ хоролто ороо» гэжэ корреспондент тэмдэглэбэ. «Турецкэ бригада хадаа сэргэй сохилто боложо байхаа болбо» гэжэ Льюриэл энд америкэн» газет бэшэнэ.

Американска командованиян өөрингөө гол хүсэнуудэй сүлөөлхы халха болгожо, тус бригаданы ашагланан байһан Тинимээ бригада бүри шийдэ усадхагда. Турецкэ бригада дэ алуула.

Кореядэ Франс пресс агентствын корреспондентын дамжууланай ёһоор, турецкэ бригадын командир Таксин Яз Джи «бээрэ ложа алаа» гэжэ хэлсэнэ. Кореядэ турецкэ бригадын сохилгдон тухай үнэн баримтанууды ноуон даалдаха гэжэ болохоор оролоһон турецкэ бригада ба радио болбол бригаданы ушаруулагдаһан угаа ехэ хоролтонууды мэдэрхэ баатай ло. Телепресс агентствын мэдээсэлэнэй ёһоор, Корейдэхи бригада личнэ составай 40 шахуу центнэ үхөө гэжэ анкарска радигой шэнжэлэгшэ Арвик Шин мэдүүлбэ.

Хариусалгаатай релактор орлошо Ц. Б. БУДА

МУНӨӨДЭР УЛАН-УДЭ... «Прогресс» кинотеатра — «Нэртэ Эхэ орон бин» (12, 14 час.) «Клюшмерилдэ ушарһан скан» (16, 18, 20, 22 ба 23 час 30 мин.) «Эрдэм» кинотеатра — «Сур зарлнгаар» (11, 13 час.). «Сур даалгавари» (15, 17, 19, 21 час.).